

Bijeenkomst Leernetwerk Ecologisch Bermbeheer

Hotel Haarhuis, Arnhem

Oogst 17 september Kleurkeur

Er waren 24 deelnemers aanwezig bij de presentatie van Anthonie Stip van De Vlinderstichting over Kleurkeur. Zijn verhaal gaf veel ecologische achtergrond over de principes van ecologisch maaibeheer.

Ongeveer de helft van de aanwezigen had al eens van Kleurkeur gehoord voordat de uitnodiging voor deze bijeenkomst binnen kwam.

Mijn persoonlijke aandachtspunten die ik uit de ochtend heb gehaald:

- Start klein met ecologisch bermbeheer en vooral op kansrijke plekken
- In het buitengebied is het nadrukkelijke advies: niet inzaaien maar omvormen van bermen. Dit levert de meest natuurlijke en onverstoorde situatie met de beste kansen voor het verhogen van de biodiversiteit. Hier is een lange adem en uitleg aan de omgeving voor nodig. Binnen de bebouwde kom is de wens voor een snelle kleurrijke berm vaak groter. Daar zou je wellicht toe kunnen geven aan de druk om snel resultaat te boeken. De situatie in de bebouwde kom is over het algemeen al meer verstoord. Denk dan wel na over het type zaadmengsel. Zoveel mogelijk passend bij de lokale situatie (bodemsoort/vochttoestand), vraag als je het niet weet advies aan een leverancier van biologisch zaad.
- Nectarindex: zie www.floron.nl/bermen voor alle opnames van Nectarindex. Het loont de moeite om te kijken of er in jouw gemeenten vrijwilligers voor te vinden zijn die opnames willen maken in bermen waar beheer aangepast wordt. Zo kan je effecten van maaibeheer monitoren op een relatief laagdrempelige manier.
- Voor meer informatie over ecologisch beheer op dijken: www.handreikinggrasbekleding.nl
- Maaisel laten liggen, zoals vroeger gestimuleerd werd, is voor de zaadzetting of het uitkruipen van insecten nauwelijks nodig. De richtlijn in Kleurkeur is dan ook binnen 5 dagen het maaisel te verwijderen, maar eerder is beter. Het meeste zaad valt al bij het maaien zelf en het uitkruipen van insecten in de minuten of uren daarna.
- Verrijking door het laten liggen van maaisel kan al na twee dagen starten. Regen is daarvoor een katalysator. Ook dit is een reden om maaisel juist zo snel mogelijk weg te halen. Dan is het verschralend effect het grootst.
- Het kan zinvol zijn om in de winter te maaien. Hiermee ga je de voorsprong van grassen voor een deel tegen. Dat kan in sommige situaties slim zijn.
- In ecologisch beheer is variatie in tijd en in plaats het meest ideaal. In het kader van praktische afspraken (bijvoorbeeld met een aannemer) is variatie in plaats goed mogelijk, maar daarbij ook variatie in tijd een stuk lastiger te organiseren. Dus wordt soms jaarlijks hetzelfde stuk vroeg gemaaid en een ander stuk laat. Dat is geen probleem, want het is al beter dan dat de hele berm steeds op hetzelfde moment wordt gemaaid. Door de variatie in plaats is er telkens hogere begroeiing aanwezig als schuil/voedselgebied voor kleine zoogdieren, insecten, vogels.

Petra Verburg

Stichting Landschapsbeheer Gelderland